

Koltai István És Spiegel Julika

Ez a férjem, Koltai Pista és a testvérem kislánya, Spiegel Julika. A kép Cecén készült 1941-ben.

1937-től 1942-ig voltunk Cecén. A férjem a szociáldemokrata pártnak volt a tagja. Ült is négy hónapot 1930-valahányban. Egerben tartóztatták le. El is kellett jönni Eger környékéről, mert az ottani rendőrség állandóan kereste Pistát az édesapámnál. És az apukám mindig azt mondta, ő nem tudja, ő nem is tart velünk kapcsolatot. Végre aztán lett egy állása, Fejér megyében, Cecén volt egy fatelep. Rengeteg pályázat volt; újságban hirdettek állásokat, de nekünk csak fatelep lehetett, mert ez volt a szakmája Pistának. Mikor leérettségizett, utána ezt kitanulta. A cecei fatelep Schwartz Dávidé volt. A férjem két Schwartz Dávidnál is dolgozott. Az egyik sárbogárdi volt, a másik egri.

1937-ben házasodtunk Budapesten. Akkor már megkapta a cecei állást, különben nem tudott volna elvenni. Én azt hittem, mikor Cecére férjhez mentem, hogy én valahova férjhez mentem. De mikor leszálltam a vonatról este, kerestem, hogy hol van az a falu, és nem találtam semmit. Mert azért Eger után ez tényleg egy falu volt. Leszálltam, mondom, nem baj, majd reggel. Aztán reggel fölébredtem, semmi nem volt, pusztaság. Én nem bírtam a falut egyszerűen! Eger se volt egy nagy hely, de mégiscsak város volt. De muszáj volt megszokni, tudtam, hogy máshol nincs állásunk.

A házunk két szoba lett volna, de a másik szobát nem tudtam berendezni, egy szobára elég bútorom volt. Állatok voltak, liba, kacsa, mindenféle, kert volt. Én mindig olyan tevékeny voltam, a kertet is megismertem, tudtam, hogy hogy kell kezelni.

A fatelepen egy parasztember volt, aki az egész fatelepet a családjával együtt kézben tartotta. Felügyelt és kiadta az árut. Pista az irodán volt. Amiben tudtak, segítettek ott azok az udvaros emberek. Úgy hívták őket, hogy udvarosok, mert azok rakták a cserepeket meg mit tudom én. Mindig volt sok kutyánk, mert kellett, mert amíg föl nem adtuk postán este, addig a pénz [az aznapi bevétel] ott volt.

Cece egy ócska kis falu volt. Akik ott laktak zsidók, nem voltak vallásosak. Mi sem tartottuk az ünnepeket. A faluban is zsidókkal voltunk főleg jóban. Volt vagy négy-öt család összesen a faluban, kereskedő meg vaskereskedő. A Bár család, azoknak rövidáruüzletük volt. A feleségével jóban voltam. Összeültünk kártyázni, mint afféle falusiak. És akkor tanultam franciául meg a Pista is, tanár nélkül, volt szótárunk. Nagyon sok időnk volt, nem tudtunk esténként mit csinálni. Tanulgattunk saját erőből. Elég jól írtam. És a helyesírását a franciának valamennyire elsajátítottam. Én szerettem tanulni, de nem tudtam igazándiból megtanulni, mert nem volt céloom vele.